

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 170 став (1) од Законот за заштита на потрошувачите (*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.236/22, 3/25 и 49/25), Владата на Република Северна Македонија, на седницата, одржана на 24 март 2026 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИТЕ ЗА 2026 ГОДИНА

I. ВОВЕД

Со оваа програма се утврдуваат основните цели на политиката за заштита на потрошувачите, мерките и активностите за остварување на политиката за заштита на потрошувачите, советувањето, едукацијата и информирањето на потрошувачите и средствата за реализирање на оваа програма.

II. ЦЕЛИ НА ПОЛИТИКАТА ЗА ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИТЕ

Основната цел на политиката за заштита на потрошувачите е унапредување и заштитата на правата на потрошувачите.

огласно стратешките приоритети на Европската Унија за подобрување на квалитетот на живот на граѓаните, високите стандарди за заштита на потрошувачите утврдени во оваа програма, се однесуваат на:

- подобрување на законодавството за заштитата на потрошувачите;
- подобрување на информираноста и едукацијата на потрошувачите, како и подигање на свеста за нивните права и
- зајакнување на соработката помеѓу институциите вклучени во заштитата на потрошувачите и поддршка на невладиниот сектор, во делот на заштита на потрошувачите.

Приоритетите од ставот 2 на овој дел, имаат за цел:

1. Зголемување на транспарентноста на информациите за заштита на потрошувачите, како и советување и едукација на потрошувачите за правата пропишани во прописите од областа на заштитата на правата на потрошувачите;

2. Координација на активностите за надзор и зајакнување на соработката помеѓу институциите вклучени во заштитата на потрошувачите и невладиниот сектор, за обезбедување информации и помош за потрошувачите.

III. ПЛАНИРАНИ МЕРКИ И АКТИВНОСТИ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИТЕ, КАКО И СОВЕТУВАЊЕ, ЕДУКАЦИЈА И ИНФОРМИРАЊЕ НА ПОТРОШУВАЧИТЕ И СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ОВАА ПРОГРАМА

1. МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА И ТРУД

Министерството за економија и труд во рамки на развивање и унапредување на политиката за заштита на потрошувачите ќе ги реализира следните активности:

Цел 1. Зголемување на транспарентноста на информациите за заштита на потрошувачите, како и советување и едукација на потрошувачите за правата пропишани во прописите од областа на заштита на правата на потрошувачите.

Планирани активности:

○ Работна средба со претставници на институциите и невладиниот сектор, вклучени во политика за заштита на потрошувачите, со цел унапредување на соработката и координацијата на активностите. Темата на средбата е мотото за заштита на потрошувачите за 2026 година: „Безбедни производи, сигурни потрошувачи“.

Учесници: Министерството за економија и труд, Министерството за правда, Министерството за здравство, Министерството за социјална политика и демографија на млади, Министерството за финансии, Министерството за економија и труд - Државен пазарен инспекторат, Министерството за здравство - Државен санитарен и здравствен инспекторат, Министерството за животна средина и просторно планирање - Државен инспекторат за животна средина, Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Северна Македонија, Агенцијата за електронски комуникации, Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието, стопанските комори и здруженија за заштита на потрошувачите во Република Северна Македонија.

Цел 2. Координација на активностите за надзор и зајакнување на соработката помеѓу институциите вклучени во заштита на потрошувачите и невладиниот сектор, за обезбедување информации и помош за потрошувачите.

Планирани активности:

2.1 Едукативни работилници за пензионери за правата на потрошувачите во пензионерски домови, граѓански здруженија на пензионери.

Учесници: Министерството за економија и труд, претставници од Советот за заштита на потрошувачите формиран од Владата на Република Северна Македонија и претставници од Советите за заштита на потрошувачите формиран од општини односно градот Скопје.

Оваа активност не бара финансиски средства за реализација.

2. МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

Државен санитарен и здравствен инспекторат

Државниот санитарен и здравствен инспекторат со цел запознавање на потрошувачите, односно пациентите, со инструментите со кои истиот располага за зголемување на транспарентноста и достапноста на информациите, едукацијата во областите од интерес на организациите на потрошувачи/пациенти, како и обезбедување добра соработка и поддршка за невладините организации за заштита на потрошувачите и заштита на правата на пациентите ќе ги реализира следните активности:

Цел 1. Зголемување на транспарентноста на информациите за заштита на потрошувачите, како и советување и едукација на потрошувачите за правата пропишани во прописите од областа на заштитата на правата на потрошувачите.

Планирани активности:

1.1 Организирање на работен состанок на кој ќе се спроведе обука на инспекторите од Министерството за здравство - Државен санитарен и здравствен инспекторат со цел да бидат информирани и едуцирани при постапувањето по Законот за заштита на потрошувачите (*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.236/22, 3/25 и 49/25) во делот кој е во надлежност на Министерството за здравство - Државниот санитарен и здравствен инспекторат и нацрт-текст на Закон за безбедност на козметичките производи.

Учесници: Инспекторите од Министерството за здравство-Државен санитарен и здравствен инспекторат

1.2 Организирање на работна средба за информирање за нацрт-текст на Законот за безбедност на козметичките производи, со цел на запознавање за новите одредби од законот со соодветното законодавство на Европската Унија.

Учесници: Министерството за економија и труд, претставници од Советот за заштита на потрошувачите формиран од Владата на Република Северна Македонија, претставници на Советите за заштита на потрошувачите формираны од општините, односно градот Скопје и организации за заштита на потрошувачите.

Оваа активност не бара финансиски средства за реализација.

3. МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Бирото за развој на образование

Министерство за образование и наука - Бирото за развој на образованието согласно насоките на Европската Унија континуирано ќе ги реализира активностите за едукација на учениците од областа за заштита на потрошувачите во воспитно образовниот процес во насока на советување, едукација и информирање на потрошувачите, со цел унапредување на нивните знаења и вештини за правилен и сигурен избор на стоки и услуги, како и за запознавање на основните права и обврски и начините за нивно остварување.

Цел 1. Советување, едукација и информирање со цел унапредување на знаењата и вештините на потрошувачите за правилен и сигурен избор на стоки и услуги, како и за остварување на нивните основни права и обврски, во согласност со Законот за заштита на потрошувачите (*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.236/22, 3/25 и 49/25).

Планирани активности:

1.1 Континуирано следење на реализацијата на наставните програми во основното образование со кои што учениците се стекнуваат со знаења, вештини и компетенции поврзани со зголемување на свеста за правата и потребите на потрошувачите, односно развивање на компетенциите за иновации, финансиската писменост, претприемништвото, личниот и социјалниот развој, како и за општествена и демократска култура предвидени со Националните стандарди за постигањата на учениците на крајот од основното образование, изработени врз основа на клучните компетенции за доживотно учење развиени од Европската Комисија.

Учесници: Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието и основните училишта во Република Северна Македонија

1.2 Континуирана стручно-инструктивна поддршка на воспитно-образовниот кадар во основното образование во реализацијата на наставните програми, темите, содржините и активностите предвидени за поголема информираност за потрошувачките права и политики во земјава, а во согласност со Законот за заштита на потрошувачите (*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.236/22, 3/25 и 49/25).

Учесници: Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието и основните училишта во Република Северна Македонија.

1.3 Континуирано следење на реализацијата на наставните програми во средното образование со кои што учениците се стекнуваат со знаења, вештини и компетенции поврзани со правата и обврските на потрошувачите, односно за правењето правилен избор на производи и услуги.

Учесници: Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието и средните училишта во Република Северна Македонија.

1.4 Континуирана стручно-инструктивна поддршка на воспитно-образовниот кадар во средното образование во реализацијата на наставните програми, темите, содржините, проектните активности и содржините програмирани од училиштата предвидени за поголема информираност за потрошувачките права и политики во земјава, а во согласност со Законот за заштита на потрошувачите (*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.236/22, 3/25 и 49/25).

Учесници: Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието и основните училишта во Република Северна Македонија.

1.5 Анализа на финансиската писменост во средното образование.

Учесници: Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието и средните училишта во Република Северна Македонија, во соработка со организации за заштита на потрошувачите во Република Северна Македонија.

1.6. Работни средби/работилници со воспитувачите во детските градинки со цел уште од најрана возраст децата финансиски да се описменуваат и да се стекнуваат со знаења, вештини и компетенции поврани со правата и обврските на потрошувачите, како и за правата за заштита и безбедност.

Учесници: Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието, Министерството за економија и труд, организации за заштита на потрошувачите во Република Северна Македонија и основните и средните училишта во Република Северна Македонија

1.7. Организирање на јавен повик за најдобра ликовна творба по повод Светскиот ден на правата на потрошувачите – 15 Март, наменет за децата од детските градинки и за учениците од основното и средното образование. За 2026 година тема/мото на Светскиот ден на правата на потрошувачите е „Безбедни производи, сигурни потрошувачи“ ("Safe Products, Confident Consumers“) со фокус на тоа безбедноста на производите да стане фундаментално право преку подигање на свеста за опасните производи и унапредување на

политиките за подобри глобални рамки. Оваа тема повикува на зголемена свест кај потрошувачите, подобра регулатива и глобална акција за да се обезбеди сите потрошувачи да можат да им веруваат на производитите што ги купуваат, особено со ризици како што се опасните стоки на глобалниот пазар.

Учесници: Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието во соработка со Министерството за економија и труд и другите релеватни институции, организации, тела и невладин сектор.

1.8 Активности за зголемување на свеста за финансиската едукација и инклузија во рамки на развивање и унапредување на политиката за заштита на потрошувачите во областа на образованието.

Учесници: Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието во соработка со Министерството за економија и труд, Народната банка на Република Северна Македонија, Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување - МАПАС и организации од невладин сектор.

Вкупно потребни средства: 180.000,00 денари.

4. АГЕНЦИЈА ЗА ХРАНА И ВЕТЕРИНАРСТВО НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Северна Македонија во рамки на развивање и унапредување на политиката за заштита на потрошувачите во областа на безбедност на храната и ветеринарното здравство и благостојба на животните ќе ги реализира следните активности:

Цел 1. Зголемување на транспарентноста на информациите за заштита на потрошувачите, како и советување и едукација на потрошувачите за правата пропишани во прописите од областа на заштита на правата на потрошувачите.

1.1 Едукација на потрошувачите за правата пропишани во прописите од областа за заштита на потрошувачите и прописите за безбедност на храна. Едукативни работилници за Советите на потрошувачи кои ќе се спроведат во 8 плански региони на тема: Правилно информирање за храна прв чекор за безбедно здравје.

1.2. Едукативните работилници на тема: Електронска трговија на храна, медиумска промоција и рекламирање на храна, додатоци во исхрана и храна за спортисти-вистинска приказна или заблуда, за младата популација во средношколските и студентските домови и примена на правилата за безбедност на храна во основните и средните училишта.

Оваа активност не бара финансиски средства за реализација

5. АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

Агенцијата за електронски комуникации во рамки на развивање и унапредување на политиката за заштита на потрошувачите во областа на заштитата на правата на корисниците на електронски комуникациски услуги, ќе ги реализира следните активности:

Цел 1. Зголемување на транспарентноста на информациите за заштита на потрошувачите, како и советување и едукација на потрошувачите за правата пропишани во прописите од областа на заштитата на правата на потрошувачите.

Планирани активности:

1.1. Зголемување на свесноста на студентите за користењето на електронски комуникациски услуги преку едукација и обезбедување поддршка со организирање на кампања на факултетите и презентирање на Законот за електронските комуникации од страна на вработени во Агенцијата за електронски комуникации - Сектор за заштита на правата на корисниците во делот за заштита на корисниците и презентирање на Правилникот за видот и содржината на податоците и информациите за општите услови во однос на пристапот и користењето на јавните комуникациски услуги кои ги објавуваат операторите и за видот и содржината на податоците.

1.2. Спроведување на анкетен прашалник на тема „Кои се моите права и обврски како корисник“ преку социјалните мрежи, за истражување на степенот на информираност на граѓаните од областа на заштитата на правата на корисниците на електронски комуникациски услуги, правата и обврските на корисниците, како и правата и обврските на давателите на електронски комуникациски услуги.

1.3. Зголемување на свесноста на вработените во јавниот сектор за користењето на електронски комуникациски услуги преку едукација и обезбедување поддршка со организирање на кампања во државни институции и презентирање на Законот за електронските комуникации од страна на вработени во Агенцијата за електронски комуникации- Сектор за заштита на правата на корисниците во делот за заштита на корисниците и на Правилникот за видот и содржината на податоците и информациите за општите услови во однос на пристапот и користењето на јавните комуникациски услуги кои ги објавуваат операторите и за видот и содржината на податоците.

Оваа активност не бара финансиски средства за реализација.

6. МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ

Министерството за финансии како член на Координациското тело за финансиска едукација и финансиска инклузија во рамки на развивање и унапредување на политиката за заштита на потрошувачите во областа на финансиските услуги ќе ги реализира следните активности:

Цел 1. Зголемување на транспарентноста на информациите за заштита на потрошувачите, како и советување и едукација на потрошувачите за правата пропишани во прописите од областа на заштита на правата на потрошувачите.

Планирани активности:

1.1. Предавања и презентации во основните и средните училишта и во високо образовните установи од областа на финансискиот систем за „Денови на финансиска писменост“ - ноември/декември 2026 година, со цел обезбедување на структурен пристап за зголемување на информираноста на јавноста за заштита на потрошувачите во делот на финансиските друштва и подигнување на јавната и институционалната перцепција за позицијата, надлежностите и активностите на Министерството за финансии.

Учесници: Министерството за финансии, Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието, основните и средните училишта и високо образовните установи од областа финансискиот систем.

1.2. Соработка со Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието и Министерството за образование и наука за изработка на наставни теми и посебен предмет за финансиска едукација во образовниот систем.

Учесници: Министерството за економија и труд, Министерството за финансии, Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието, основните и средните училишта и високо образовните установи од областа финансискиот систем.

1.3. Организирање на работни состаноци со претставници од Министерството за финансии на САД во областа на зајакнување на супервизијата над финансиските друштва и заштитата на потрошувачите.

Учесници: Министерството за финансии, претставници од Министерството за финансии на САД и финансиските друштва.

Оваа активност не бара финансиски средства за реализација.

IV. ИЗВЕШТАЈ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ОВАА ПРОГРАМА

Министерот за економија и труд најдоцна до февруари 2027 година, доставува до Владата на Република Северна Македонија извештај за спроведувањето на оваа програма.

V. СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ОВАА ПРОГРАМА

Мерките и активностите од оваа програма кои што предвидуваат потребни средства ќе се реализираат во рамките на обезбедените средства во Буџетот на Република Северна Македонија за 2026 година за Министерството за образование и наука - Биро за развој на образованието во вкупен износ од 180.000,00 денари.

VI. ВЛЕГУВАЊЕ ВО СИЛА

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија”.

Бр. 57-894/22
24 март 2026 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Северна Македонија,
проф. д-р **Христијан Мицкоски**, с.р.